

Erbe, Tradition, Moderne Moștenire, tradiție, modernitate

Hermannstadt – Sibiu 2018

**Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch
Wandergesellen**

**Transfer european de cultură și de cunoștințe prin
intermediul calfelor călătore**

**Deutsche
Gesellschaft e.V.**

Erbe, Tradition, Moderne

Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch Wandergesellen

Moștenire, tradiție, modernitate

Transfer european de cultură și de cunoștințe prin intermediul calfelor călătoare

WIR BEDANKEN UNS FÜR DIE SPENDEN VON: MULȚUMIM PENTRU DONAȚIILE PRIMITE DE LA:

Mario Alff	Gabriele Hoth	Monika Morell	Erika und Prof. Dr. Ekkehard
Manfred Bardong	Dr. med. Klaus und Anne Hübschen	Uwe Morell	Stürzebecher
Eva Büchler	Hannelore Jäkel	Klaus Eberhard Müller	Christel Taute-Hanke
Astrid Debold-Kritter	Horst Jesse	Monika Müller	Renate Thiedig
Max Dehmel	Beate Johannsen	Heinz Noack	Annelore Thiele
Franz Deilmann	Bärbel John	Renate Oppermann	Susanne Thun
Erika Dziersk	Tilman Just	Horst Porath	Marietta Tiedt
Doris Fouquet-Plümacher	Gerd-Heinrich Kemper	Rosemarie Renault	Hans Dieter Trapp
Christian Gau	Klaus-Jürgen Krone	Christian Richter	Bernhard von Barsewisch
Ursula Görg	Eberhard Kuhrt	Christine Richter-Schuster	Jutta von der Lancken
Götz Grasshoff	Rainer und Marola Lebeck	Ingolf Riedel	Heide Wegener
Siegfried Griesa	Dennis Leinesser	Erica Ruetz	Renate Wieman-Kranenberg
Annemarie Groepler	Jochen Luckey	Heider Schmidt-Schuberth	Annedore Wolff
Angelika Hartig-Zimmermann	Günter Meyer	Lothar Scholz	
Marieluise Hoffmann	Sigrid Mirus	Peter Schwarzbich	
Ingrid Holzheimer	Joachim Mohn	Mechthild Seinfeld	

IMPRESSUM | INFORMAȚII GENERALE

Herausgeber | Publicat de:
Deutsche Gesellschaft e. V.
Eingetragener Verein zur Förderung politischer, kultureller und sozialer Beziehungen in Europa

Asociația Deutsche Gesellschaft
Asociația înregistrată pentru promovarea relațiilor politice, culturale și sociale în Europa

Oktober | octombrie 2018

Fotos | Fotografii: Nicolae Trif, Gabriela Cuzepan
Übersetzung | Traducere: Anda Ghazawi
Layout | Layout: Nicolae Trif
Text | Text: Lorelei Ghazawi
Lektorat (deutscher Text): Evelyn Schmidt

Förderer | Finanțatori
Auswärtiges Amt, Stadtrat Hermannstadt, Rathaus Hermannstadt
Ministerul de externe al Republicii Federale Germania, Consiliul Local al Municipiului Sibiu, Primăria Municipiului Sibiu

Partner | Parteneri
Verein Gesellenherberge Hermannstadt, Evangelische Kirchengemeinde A.B. Hermannstadt
Asociația Casa Calfelor Sibiu, Parohia Evanghelică C.A. Sibiu

Einführung

Im Herzen Rumäniens, im Süden von Siebenbürgen, geschützt durch drei beeindruckende Berge – die Fogarascher Berge, das Zibinsgebirge und das Lotru Gebirge – existiert die alte mittelalterliche Ortschaft Hermannstadt. Sie ist der richtige Ort, um Wandergesellen zu beherbergen, die ihrerseits ihren Ursprung im Mittelalter haben. Der traditionelle Hut mit weiter Krempe, das weiße Hemd, die Krawatte – genannt Ehrbarkeit, je nach Bruderschaft in verschiedenen Farben –, die Weste, die weiten Cordhosen passen sehr gut zum Hermannstädter Bild mit seinen gotischen, klassischen und barocken Gebäuden.

Sehen und gesehen werden. Das ist in Großstädten wie Berlin, London oder Paris der Fall, aber auch in einer kleinen Stadt wie Hermannstadt verhält es sich, wenn es um Mode geht, nicht anders. Die Jugendlichen leben nach dem Motto „go with the flow“. Junge Menschen möchten sich über die Art, wie sie sich anziehen, definieren und ausdrücken. Ältere Bürger kleiden sich oft ähnlich, nur die Farben unterscheiden sich. Die Wandergesellen jedoch – in ihrer traditionellen, konservativen Kluft – fallen auf in dieser bunten Welt, in der so viele gesehen werden und ihre Einzigartigkeit demonstrieren möchten. Die Frage bleibt offen, warum die jungen Handwerker jedes Mal Verwunderung bei den Hermannstädtern hervorrufen. Verwunderung und Bewunderung gleichzeitig. Verwunderung, was ihr Aussehen angeht und Bewunderung für ihre Arbeit und ihre Kenntnisse, aber auch für ihren Mut, die Welt zu bereisen, um mehr über sich und die Umgebung zu erfahren.

Doch eigentlich ist die Anwesenheit der Wandergesellen in Hermannstadt schon lange keine Überraschung mehr für seine Einwohnerschaft. Sie ist schon zur Tradition geworden; genau wie ihre Wanderschaft. Wir feiern nun die 12. Auflage des Projektes der Gesellenherberge Hermannstadt und der Deutschen Gesellschaft e. V., das zu den Kulturprojekten der Stadt Hermannstadt gehört, die auch vom Stadtrat mitunterstützt werden.

Introducere

Undeva în inima României, în sudul Transilvaniei, vegheat de trei munți măreți – Făgăraș, Cindrel și Lotru – trăiește vechiul oraș medieval Sibiu. Un loc propice de găzduire a calfelor călătore, a căror istorie, să nu uităm, își are originea în Evul Mediu. Costumul tradițional cu pălăria cu boruri largi, cămașa albă, cravata specifică fiecărei asociații, numită Ehrbarkeit, vesta și pantalonii evazați se potrivesc foarte bine cu clădirile gotice, clasice sau baroce. Sare însă în evidență în această lume pestriță, în care fiecare tânjește să se expună, să fie văzut și apreciat pentru originalitatea sa și renunțarea la convenție. Asta se poate spune despre orașe mari ca Berlin, Londra sau Paris. De ce oare se aplică asta și în cazul unui oraș mic, precum Sibiul, în care – din punct de vedere vestimentar - adolescenții urmează sloganul „go with the flow”, tinerii se încadrează într-o categorie sau alta ușor recognoscibilă, persoanele în vârstă purtând uneori exact aceeași haină, dar în altă culoare sau cu alt model? Întrebarea este de ce se miră sibienii atât de conservatori de apariția la fel de conservatoare a calfelor călătore? Lăsând întrebarea cu răspuns deschis, cert este că intrarea în scenă a calfelor călătore stârnește mereu mirarea în rândul sibienilor. Mirare și admirație deopotrivă. Mirare pentru înfățișarea lor și admirație pentru munca și cunoștințele dovedite, dar și pentru curajul de a pleca în lume departe de casă, cu scopul de a descoperi nu atât lumea exterioară, cât pe cea interioară.

Cu toate acestea prezența calfelor călătore nu mai este o surpriză pentru Sibiu, ci a devenit deja tradiție, aidoma călătoriei lor. Este deja al 12 an în care proiectul organizat de Asociația Casa Calfelor Sibiu alături de societatea Deutsche Gesellschaft e.V. Berlin se află pe lista agendei culturale a orașului Sibiu, fiind susținut de Consiliul Județean. Începutul verii, soarele arde pe cer, ritmul alert încetinește, iar timpul pare să meargă mai încet... pentru cei care își încep acum concediul. Nu este cazul și pentru Asociația Casa Calfelor, care tocmai acum lucrează la foc intens – atât la propriu cât și la figurat. Cum apar primele calfe în oraș, cum încolțește ideea în rândul sibienilor de a intra

Sommeranfang. Die Sonne scheint mit viel Kraft, der hektische Tagesrhythmus scheint abzunehmen, die Zeit vergeht langsamer. Zumindest für diejenigen, die ihren Urlaub nun genießen. Das ist jedoch nicht der Fall für die Gesellenherberge und seine Bewohner, für die nun die Hochsaison beginnt. Sobald die ersten Wandergesellen nach Hermannstadt kommen, versuchen die Einwohner sie für die eine oder andere Baustelle zu begeistern. Und für den Fall, dass sie keinen passenden Handwerker für ihre Baustelle finden, können sie sich immer noch an der offenen Schauwerksatt erfreuen.

Die Schauwerkstatt

Was gefällt den Hermannstädtern so sehr an diesem Projekt? Warum fühlen sich die Wandergesellen zu diesem Sommerprojekt hingezogen?

Eine Stadt wie Hermannstadt, die vor kulturellen, gastronomischen und sportlichen Events nur so sprüht, in der kein Wochenende ohne eine Vielfalt an Freizeitangeboten

in contact cu meșterii atât de pricepuți, de a căror prezență vor să profite din plin. Iar dacă nu se numără printre cei care își găsesc meșterul în rândul calfelor, măcar au ocazia de a le admira măiestria în atelierele de lucru deschise.

Atelierele de lucru deschise

Două întrebări: 1. Ce îi mai atrage pe sibieni și orașul Sibiu la proiectul organizat de Asociația Casa Calfelor Sibiu?

2. Ce le atrage pe calfele călătoare la acest proiect?

Un oraș ca Sibiu, care debordează de evenimente culturale, sportive și gastronomice, în care nu trece un sfârșit de săptămână neobservat, ci ofertele de petrecere a timpului liber se țin lanț, își oferă spațiul pentru desfășurarea proiectului „Transfer european de cultură și cunoștințe prin intermediul calfelor călătoare” de 12 ani încoace. Primul an în care asociația a demarat acest proiect a fost anul 2007, an în care Sibiu a fost Capitală Culturală Europeană.

Formulând un răspuns la prima întrebare, fascinația față de energia, consecvența și pasiunea pe care o dovedesc calfele

vergeht, hat das Projekt „Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch Wandergesellen“ seit 12 Jahren seinen festen Platz. 2007 war das erste Jahr, in dem dieses Sommerprojekt organisiert wurde; das Jahr, in dem Hermannstadt Europäische Kulturhauptstadt war.

Um eine Antwort auf die erste Frage zu geben: Hauptgrund für die Freude der Hermannstädter über das Projekt jeden Sommer sind die Energie, die Konsequenz und die Leidenschaft, die die Wandergesellen beim Arbeiten an den Tag legen.

Das Feuer hat den Menschen seit undenklichen Zeiten fasziniert und wird es immer tun, auch wenn wir im Zeitalter der Technologie und Digitalisierung immer weniger Kontakt zu den Elementen der Natur haben. Eben dieses faszinierende Feuer stellt das Hauptelement der Schauwerkstatt dar. Die Stadt Hermannstadt ist von diesem Projekt begeistert, auch deshalb, weil die Besucher der Schauwerkstatt nicht nur Hermannstädter sind, sondern zahlreiche Touristen, für die das Projekt und die Wandergesellen eine wahrhaftige Attraktion darstellen.

Der 23. Juli 2018 war der Start für zwei der Projekte, die dieses Jahr organisiert wurden: die alljährliche Schauwerkstatt und das Projekt „Wir unterstützen Individuen und bilden Gemeinschaften“.

Nicht nur das metallformende Feuer, sondern auch Holz und Stein, mit dem die knapp 40 anwesenden Handwerksge­sell­en arbeiteten, lockten die Besucher in die Schauwerkstatt. Die wunderschönen Rosen, die die Wandergesellen vor den Augen der Besucher schmiedeten, waren Anlass, um ins Gespräch zu kommen und Antworten auf die vielen Fragen zu den Reisen, der Kluft und den Traditionen zu bekommen. Die Wandergesellen hören die Fragen nicht zum ersten Mal, jeder Besucher ist von Neuem neugierig. An dem Sommerprojekt nehmen glücklicherweise so viele Wandergesellen teil, dass immer jemand etwas sagen oder auch ergänzen kann, so dass es sowohl für die Gesellen als auch für ihre Besucher spannend bleibt.

Die Antwort auf die zweite Frage, nämlich der Attraktivität des Projekts für die Wandergesellen selbst, ist wahrscheinlich

călătoare la lucru, este motivul pentru care sibienii se bucură în fiecare vară de acest eveniment. Focul l-a fermecat dintotdeauna pe om și o va face întotdeauna, oricât de mult ne vom îndepărta în această lume a tehnologiei și informatizării de elementele naturale. Iar focul a fost un element nelipsit din atelierele de lucru deschise. Orașul Sibiu este entuziasmat de acest proiect și datorită faptului că vizitatorii atelierelor de lucru deschise ale calfelor nu sunt doar sibienii, ci și nenumărații turiști, pentru care acestea constituie una dintre principalele atracții.

23 iulie 2018 a fost ziua care a dat startul primelor două proiecte organizate anul acesta de Asociația Casa Calfelor: atelierelor de lucru deschise și proiectul „Susținem identități, creăm comunități”.

Nu doar focul care a modelat metalul, dar și lemnul sau piatra, în care au lucrat cele aproximativ 40 de calfe anul acesta, i-au atras pe vizitatorii atelierelor. Minunații trandafiri executați la cald în fața privitorilor, le-a răpit acestora vorbele... pentru câteva clipe. După care au urmat avalanșele de întrebări adresate calfelor privitoare la călătoria, costumul și obiceiurile lor. Întrebările sunt repetitive, de la vizitator la vizitator, iar răspunsurile pe măsură. Din fericire calfele sunt multe la număr, astfel încât dacă discuțiile devin monotone pentru una, intervine cealaltă, iar astfel lucrurile rămân plăcute atât pentru actant, cât și pentru privitor.

Trecând la cea de-a doua întrebare lansată la începutul capitolului, probabil că răspunsul zace în chiar titlul acestui proiect „Transfer european de cultură și cunoștințe”. În călătoria lor tradițională calfele au posibilitatea de a lucra oriunde în lume, alături de oricine. În mare se călătorește în perechi de câte doi, individual sau în grupuri mici, cu diferite ocazii. Acest proiect oferă însă ocazia unică de întâlnire a calfelor călătoare din Germania, Elveția, Austria și a compagnon-ilor francezi, care, după cum se știe, nu călătoresc decât în Franța. Așadar în căutarea lor de a se dezvolta atât personal, cât și profesional, calfele și compagnon-ii se întâlnesc față în față la Sibiu și fac schimb de cultură și cunoștințe - premisa acestui proiect. În curtea Liceului Brukenthal s-a vorbit română, franceză, germană, iar obiectele executate, renovate sau îmbunătățite au purtat amprenta acestei multiculturalități.

in seinem Namen begründet: „Europäischer Kultur- und Wissenstransfer“. Auf ihrer traditionellen Reise haben die Handwerksgehlen die Möglichkeit, weltweit und mit wem sie möchten, zu arbeiten. Sie reisen allein, zu zweit oder in bestimmten Situationen in kleinen Gruppen. Dieses Projekt jedoch bietet allen Wandergesellen aus Deutschland, der Schweiz und Österreich sowie den französischen Compagnons, die normalerweise nur durch Frankreich reisen, die einzigartige Chance, sich im Herzen Siebenbürgens zu treffen. Somit kommen Wandergesellen und Compagnons auf ihrer persönlichen und handwerklichen Entwicklungsreise in Hermannstadt zusammen und leben so den Kultur- und Wissensaustausch vor – den Vorsatz und das Ziel dieses Projektes. Im Hof des Brukenthal-Gymnasiums, Veranstaltungsort der Schauwerkstatt, hörte man Rumänisch, Französisch und Deutsch. Die hergestellten, sanierten oder renovierten Objekte enthalten ebenso die Spuren dieser Multikulturalität.

Auf zahlreichen Baustellen konnten die Wandergesellen leider nicht wirken, einerseits aufgrund der Größe der vorgeschlagenen Projekte, andererseits wegen der begrenzten Anzahl an Handwerkern. Von den anwesenden Schmieden, Steinmetzen, Zimmerern, Tischlern und Bäckern hatte jeder eine bestimmte Aufgabe zu erfüllen, da das Hermannstädter Sommerprojekt sehr vielfältig ist. Die Schauwerkstätten waren ständig „in Betrieb“. Vier Wandergesellen waren für das Bildhauersymposium anderthalb Wochen lang beschäftigt. Bei der Umsetzung des Projektes „Wir unterstützen Individuen und bilden Gemeinschaften“ wirkten zahlreiche Schmiede, Bäcker und Tischler mit. Über das handwerkliche Wissen der begabten Wandergesellen freute sich in diesem Jahr insbesondere die Evangelische Kirchengemeinde A.B. Hermannstadt. Fünf Wochen lang sanierten die Zimmermänner, die den Weg nach Hermannstadt einschlugen, verschiedene Teile des Daches der historischen Kirche in Hammersdorf, sie restaurierten das Dach eines der Gemeindehäuser und deckten es neu.

Multe oferte de lucru au fost, din păcate, refuzate, datorită amplorii șantierelor propuse, dar și a numărului limitat de calfe participante. Dintre fierarii, pietrarii, dulgherii, tâmplarii, brutarii prezenți la Sibiu, fiecare a avut o sarcină diferită de îndeplinit dată fiind multitudinea de proiecte conexe organizate în acest an de Asociația Casa Calfelor Sibiu. Atelierele de lucru au fost mereu pline, simpozionul de sculptură a angrenat trei dintre calfele prezente, iar „Susținem identități, creăm comunități” a implicat un număr mare de calfe fierari, brutari și bucătari. Astfel încât norocoșii care s-au bucurat de prezența iscușitorilor meșteri pe șantier au fost cei de la Parohia Evanghelică CA Sibiu. Preț de 5 săptămâni dulgherii prezenți au reparat părți din acoperișul Bisericii Evanghelice din Gușterița, Sibiu, precum și au renovat și montat țiglele pe acoperișul unei case de-a lungul zidului, care împrejmuiește biserica și casa parohială din Gușterița.

Vernisajul

În seara de 25 iulie a avut loc vernisajul proiectului „Transfer european de cultură și cunoștințe prin intermediul calfelor călătoare”. Oaspeții așezați în semicerc au avut ocazia de a-i asculta pe domnul Stefan Walter, președintele Asociației Casa Calfelor, pe domnul Hans E. Tischler, consulul Republicii Federale Germania la Sibiu, pe domnul dr. Andreas H. Apelt, reprezentantul consiliului director al societății Deutsche Gesellschaft e.V. Berlin și pe viceprimarul orașului Sibiu, domnul Răzvan Pop. Stefan Walter a urat bun venit calfelor călătoare și compagnon-ilor, precum și numeroșilor spectatori. Vorbitorii și-au exprimat ulterior bucuria față de continuitatea acestui proiect, de prezența numeroasă a calfelor și compagnon-ilor și de importanța prezenței lor aici. Anume de a duce mai departe vechile tradiții meșteșugărești, de a folosi diferite metode de lucru și de a lucra impecabil, așa cum o făceau sașii înainte de plecarea lor din România, conform spuselor domnului dr. Andreas H. Apelt. În același timp s-a amintit din nou problema pregnantă care apasă societatea actuală, lipsa de buni meșteșugari. În acest sens domnul viceprimar,

Die feierliche Eröffnung des Projektes

Am Abend des 25. Juli fand die feierliche Eröffnung des Projektes „Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch Wandergesellen“ statt. Die Gäste wurden von Stefan Walter, dem Präsidenten der Gesellenherberge in Hermannstadt, Hans E. Tischler, dem Konsul der Bundesrepublik Deutschland in Hermannstadt, Dr. Andreas H. Apelt, dem Vorstandsbevollmächtigten der Deutschen Gesellschaft e. V., sowie dem Vizebürgermeister der Stadt Hermannstadt, Răzvan Pop, begrüßt. Stefan Walter hieß alle Wandergesellen und Compagnons, alle Gäste und Besucher der Schauwerkstatt herzlich willkommen. Alle Redner brachten ihre Freude zum Ausdruck über die Dauerhaftigkeit dieses Projektes, die zahlreich erschienenen Wandergesellen und Compagnons sowie deren wichtige Rolle für die rumänische Stadt. Die Wandergesellen und Compagnons seien diejenigen, die die alten Handwerkstraditionen fortsetzen würden, die unterschiedliche Arbeitstechniken beherrschten und musterhaft arbeiteten, genau wie die Siebenbürger Sachsen vor ihrem Weggang aus Rumänien, so Dr. Andreas H. Apelt. Des Weiteren erwähnten alle Redner eines der großen Probleme der heutigen Gesellschaft – den Mangel an guten Handwerkern. In diesem Zusammenhang unterstrich der Vizebürgermeister, Răzvan Pop, noch einmal, dass dieses Projekt eines derjenigen sei, die das Rathaus besonders unterstützen wolle und dass es eines der wenigen Veranstaltungen sei, die es schon lange gebe und die auf der Kulturagenda der Stadt ihren festen Platz gefunden habe. Konsul Hans E. Tischler sprach vom gelungenen Networking der Wandergesellen; und zwar nicht digital, sondern verbal im direkten Kontakt. Die Gesellen sind tatsächlich sehr gut vernetzt und hinterlassen darüber hinaus ihre Spuren an jedem Ort, den sie bereisen.

Nach der Begrüßung entspannten Gäste und Teilnehmer bei einem Glas Wein oder Bier und einem Teller Gulasch, das von Andrei zubereitet wurde, dem Koch sowie Inhaber des Restaurants Pasaj und seit drei Jahren Partner des Projektes.

Răzvan Pop, a subliniat faptul că acest proiect este unul pe care primăria îl susține în mod special și că se numără printre puținele proiecte care au reușit să rămână atât de multă vreme pe agenda culturală a orașului. Domnul consul Hans E. Tischler a făcut referire la termenul de networking, pe care calfele, spune dânsul, îl pun atât de bine în aplicare, nu în mediul electronic, așa cum o facem majoritatea dintre noi, ci prin viu grai. Calfele sunt foarte bine conectate, iar nu doar asta contează, ci amprenta pe care o lasă în fiecare loc prin care au trecut în lume.

După discursurile celor patru vorbitori atmosfera s-a degajat, iar discuțiile între calfe și publicul invitat au început să se aprindă la un pahar de vin sau bere, gustând în același timp din preparatele pregătite de Andrei, patronul restaurantului Pasaj, partenerul acestui proiect de 3 ani încoace. Dialogul ar fi continuat probabil mult mai mult, dacă nu ar fi intervenit ploaia, care i-a cam împrăștiat pe oaspeți în cele patru direcții.

„Susținem identități, creăm comunități”

Oferta devine din ce în ce mai largă în ceea ce privește proiectele organizate de asociația Casa Calfelor Sibiu. Aceasta s-a implicat anul acesta nu doar pe plan cultural, ci și comunitar, dar și gastronomic. S-a muncit intens la obținerea susținerii Consiliului Local și al primăriei pentru proiectul destinat copiilor proveniți din familii defavorizate și din centre de plasament. Scopul proiectului a constat în prezentarea acestor copii a altor posibilități de dezvoltare și cunoaștere față de cele cunoscute de ei, de a-i susține și pe cei care beneficiază de foarte puțină susținere, de a-i integra în alte grupuri și de a le aduce la cunoștință niște abilități la care nu au avut acces până în prezent. În fiecare joi începând cu prima săptămână de proiect au avut loc atelierele de lucru cu copiii între orele 10-16. Atelierele s-au bucurat de un succes atât de mare, încât s-a adăugat încă o zi de activitate pentru o grupă în plus venită de la centrul de plasament din Orlat, județul Sibiu.

Peste 70 de copii au participat la ateliere. S-au bucurat enorm să înceapă ziua cu jocuri teatrale, care au oferit ocazia unei mai

Der Abend hätte länger angedauert, wenn der heftige Regen nicht den Großteil der Anwesenden überrascht und an einen trockenen Ort gelockt hätte.

„Wir unterstützen Individuen und bilden Gemeinschaften“

Das Angebot an Projekten der Gesellenherberge Hermannstadt wird von Jahr zu Jahr vielfältiger. Dieses Jahr beschränkten sich die Projekte nicht nur auf den Kulturbereich, sondern weiteten sich auf den sozialen und gastronomischen Bereich aus. Viel Arbeit wurde im Vorfeld geleistet, um die Unterstützung der Stadt Hermannstadt und des Kreisrates Hermannstadt für das Projekt zu erhalten, welches sich an Kinder aus benachteiligten Familien und aus Waisenhäusern richtete. Ziel des Projektes war es, diesen Kindern andere Entwicklungsmöglichkeiten zu zeigen, als die, die sie bislang kannten; diejenigen zu unterstützen, die normalerweise nicht so viel Unterstützung erfahren, sie in neuen Gruppen zu integrieren und ihnen ihre Begabungen zu vergegenwärtigen, über die sie vorher nichts wussten. Von der ersten Projektwoche an war die Werkstatt jeden Donnerstag zwischen 10 und 16 Uhr den Kindern gewidmet. Die Workshops waren so erfolgreich, dass für die Kinder aus dem Heim in Orlat, einem Dorf in der Nähe von Hermannstadt, ein extra Tag mit Aktivitäten organisiert wurde. Insgesamt nahmen über 70 Kinder an den Workshops teil. Mit großer Freude begannen die Kinder den Tag mit Theaterspielen, was ihnen die Chance gab, einander besser kennenzulernen. Diese Form, den Tag so zu beginnen, entspannte die Stimmung. Die beiden Künstler Anca und Vali weihten dann im weiteren Verlauf die Kleinen in die Geheimnisse der Arbeit mit Holz ein und brachten ihnen dieses Element näher. Die Kinder fertigten Holzketten an, die sie am Ende des Tages mit nach Hause nahmen oder einer ihnen nahestehenden Person schenkten. Sie selbst wurden auch verziert – und zwar im Gesicht, auf Armen und Beinen bemalt. Der Tag endete mit der Zubereitung von Marzipan in seinen unterschiedlichen Formen. Die Wandergesellinnen Lucia, Christine und Ruth

bune cunoașteri între participanți și a destinderii atmosferei, după care au continuat cu cei doi artiști Anca și Vali, care le-au adus îndeaproape tainele lucrului și desenului pe lemn. Copiii au confecționat coliere din lemn pe care le-au luat cu ei acasă sau le-au dăruit celor dragi. Au fost pictați pe față, brațe sau picioare. Ziua s-a încheiat cu prepararea unui obiect din marțipan. Astfel calfele Lucia, Christine și Ruth le-au demonstrat copiilor cum se prepară marțipanul și ce modele pot alcătui din el, urmând ca micuții participanți să treacă la treabă. Zis și făcut. Din oferta variată a făcut parte și confecționarea unui cui din fier, ceea ce pentru copii a reprezentat punctul culminant al atelierelor. Doar privind demonstrația făcută de diferiți fierari, copiii ardeau de nerăbdare să treacă ei înșiși la treabă. Această ocazie unică de care au beneficiat acești copii nu reprezintă doar o îndeletnicire de timp liber, ci poate fi un pas important în alegerea viitorului lor. Poate constitui pentru ei un model de a-și câștiga existența, altul decât cel văzut la părinții lor, în cazul copiilor proveniți din familii, sau la cei care se ocupă de îngrijirea lor, în cazul celor din centrele de plasament.

La masă cu calfe...

Din cadrul proiectului „Susținem identități, creăm comunități” au făcut parte și seriile gastronomice, atât de bine vizitate și apreciate. În prima din aceste seri speciale calfele au stat la masă alături de oaspeții lor la terasa restaurantului Pasaj. S-au purtat discuții, timp în care Lucia, calfa brutar, a pregătit platourile cu pâinea făcută de ea și gustările pregătite de Andrei, patronul restaurantului. Oaspeții ardeau de nerăbdare la fel de tare cum ardea pâinea proaspăt scoasă din cuptor, pe care tânjeau să o guste. Unul dintre scopurile proiectului a fost să-i aducă față în față pe calfe și pe spectatorii lor, pentru a se cunoaște mai îndeaproape. Pâinea caldă, tăiată felii și gustările savuroase, răcoroase în această călduroasă seară de august i-a îmbunat pe participanți și le-a dezlegat limbile. Scopul a fost atins instant. Alt scop a constat în a prezenta publicului specialități tipice minorităților de aici, iar pe de altă parte specialități tipice

zeigten den Kindern, wie Marzipan zubereitet wird und was man alles damit formen kann.

Dann war auch die Arbeit der Kleinen gefragt. Im Angebot der Wandergesellen an die kleinen Gäste stand auch das Schmieden eines eisernen Kleiderhakens. Für die Kleinen gehörte das zum Highlight der Workshops. Die Wandergesellen zeigten ihnen die jeweiligen Arbeitsschritte. Allein schon beim Zuschauen waren die Kinder sehr begeistert von dem, was auf sie zukam. Diese einzigartige Chance für die Kinder war nicht nur eine Freizeitbeschäftigung, sondern zeigte ihnen ebenso mögliche handwerkliche Berufssparten auf. Das Schmieden steht für eines der möglichen Berufe, mit denen man in der Zukunft seinen Lebensunterhalt verdienen kann. Es weist über das berufliche Wissen hinaus, was durch die Familie oder das Heim vermittelt wird.

Am Esstisch mit den Wandergesellen...

Im Rahmen des Projektes „Wir unterstützen Individuen und bilden Gemeinschaften“ wurden auch gut besuchte und sehr geschätzte gastronomische Abende organisiert. Am Auftaktabend erwarteten die Wandergesellen ihre Gäste auf der Terrasse des Pasaj Restaurants in der Unterstadt. Es wurde gesprochen, erzählt und geplaudert. Währenddessen bereiteten die Bäckerinnen Lucia und Julia wunderschöne Tablettis mit selbstgemachtem Brot und leckeren Aufstrichen vor. Letztere fertigte Andrei vom Pasaj Restaurant an. Die Gäste waren hellauf begeistert vom leckeren Sauerteigbrot und konnten nicht genug davon bekommen. Eines der Ziele des Projektes war es, Wandergesellen und Hermannstädter einander näherzubringen. Das warme, frisch geschnittene Brot und die schmackhaften Aufstriche an einem lauen Augustabend erleichterten es den Gästen und Wandergesellen wesentlich, guter Stimmung zu sein und ins Gespräch zu kommen. Ein anderes Ziel des Projektes war es, typische Spezialitäten für die in Siebenbürgen lebenden Minderheiten und die Wandergesellen vorzustellen. An diesem Abend genossen die

calfelor. În această seară publicul a savurat pâinea neagră cu maia, atât de mult râvnită în Sibiu. De aceea a dispărut de pe platouri la fel de repede cum a apărut.

A doua seară gastronomică a fost mult mai bine vizitată decât prima. Au fost așezate mese înalte în fața casei calfelor, iar vizitatorii treceau prin fața standului cu specialități românești și se serveau cu ce doreau. Mesele au fost pline, băncile din jur de asemenea. Andrei și Lucia trimiteau din când în când pe cineva să-i mai aprovizioneze cu una alta, deoarece numărul de participanți a depășit cu mult calculele lor.

Au mai avut loc alte două seri gastronomice mai restrânse, care au oferit specialități tipice sășești.

Simpozionul de sculptură

Cel de-al treilea proiect organizat în această vară de Asociația Casa Calfelor Sibiu a fost Simpozionul european de sculptură, aflat deja la cea de-a 3-a ediție a sa. Din fericire anul acesta simpozionul a fost susținut de Consiliul Local Sibiu, astfel încât au putut fi oferite onorarii participanților. S-a aflat sub o stea norocoasă, deoarece toate scopurile propuse au fost atinse, chiar în lipsă de fonduri materiale. A reprezentat cea mai reușită ediție de până acum. Atât sculptorii participanți, calfele, cât și organizatorii au fost încântați de rezultate și de întreaga atmosferă.

Nici nu e de mirare dat fiind începutul idilic al proiectului, când preț de două zile participații au avut ocazia să se cunoască mai bine la o cabană pierdută printre dealuri înalte, în sunetul râului Sadu și al turmelor de oi care pășteau prin zonă. Nu doar s-au cunoscut mai bine, dar au găsit și material de lucru pentru viitoarele sculpturi – mulțumită râului.

În data de 27 august 2018 cei 6 tineri sculptori români și cele 3 calfe participante au început lucrul în minunatul mediu oferit de Muzeul Civilizației Populare Tradiționale Astra. Inspirați de natură, de liniștea din jur și de tema simpozionului „Transcendental” sculptorii au lucrat nestingheriți nici măcar de soarele dogoritor. Materialele folosite au fost piatra, lemnul și metalul, dar nu separat,

Gäste das schwarze Sauerteigbrot, das in Siebenbürgen so begehrt und so schwer zu finden ist. Das war auch der Grund, wieso das Brot wegging wie „warme Semmeln“.

Der zweite gastronomische Abend war noch besser besucht als der erste. Die Gesellen stellten selbst gebaute hohe Tische vor der Gesellenherberge auf, und die Gäste konnte am Essenstand rumänische Spezialitäten kosten und genießen. An den Stehtischen und auf den Bänken gab es kaum einen freien Platz. Die Gastronomen Andrei und Lucia waren ständig am Nachreichen, da sie nicht mit so vielen Gästen gerechnet hatten.

Es fanden noch zwei gastronomische Abende statt, im Rahmen derer sächsische Spezialitäten serviert wurden.

Das Bildhauersymposium

Das dritte von der Wandergesellenherberge organisierte Projekt war das „Europäische Bildhauersymposium“, das schon zum dritten Mal stattfand. Erfreulicherweise erhielt es in diesem Jahr eine kleine finanzielle Unterstützung seitens des Rathauses Hermannstadt, sodass den Teilnehmern eine kleine Aufwandsentschädigung ausgezahlt werden konnte. Die gesamte Veranstaltung stand unter einem Glückstern, da es trotz geringer finanzieller Mittel gelang, sie erfolgreich zu organisieren; und zwar in diesem Jahr am erfolgreichsten. Sowohl die teilnehmenden Bildhauer, die Wandergesellen als auch die Organisatoren waren von den Ergebnissen und der gesamten Stimmung begeistert.

Das verwundert nicht angesichts des idyllischen Anfangs des Projektes: Die Teilnehmer verbrachten ein Wochenende in einer Hütte, zwischen hohen Hügeln, in der Nähe des Flusses Sadu und zwischen friedlich grasenden Schafherden. Diese kurze und intensive Zeit ermöglichte ein besseres Kennenlernen; und die Umgebung, insbesondere der Fluss, wirkte inspirierend.

Am 27. August begannen die sechs jungen rumänischen Bildhauer und die drei teilnehmenden Wandergesellen mit ihrer Arbeit im wunderschönen Ambiente des

Freiluftmuseums. Inspiriert von der Natur, der Ruhe und dem Thema des Symposiums „Transzendental“ gestalteten und arbeiteten die Bildhauer auch ununterbrochen unter heißer Sonne. Cristi, einer der rumänischen Bildhauer, kreierte ein Wesen, ein Hybrid aus Krake und Elefant, das er aus Stein, Holz und Metall gestaltete. Er wollte alle drei Materialien miteinander verbinden, was er bis dahin noch nie getan hatte. Ion aus der Republik Moldau arbeitete in Stein und gestaltete eine „Legüse“ – eine Kombination aus einem Lego-Teil und einem Gemüse. Cătălin arbeitete in Stein und fertigte eine traditionellere Skulptur an, die er brannte, um sie zu veralten. Die anderen drei Bildhauer arbeiteten in Metall und probierten damit Verschiedenes aus. Fabian, der Tischlergeselle, verband in seiner Skulptur Holz, Eisen und Stein miteinander. Der Schlossergeselle Thommy schmiedete seine Skulptur aus Eisen, während die Tischlerin Anna ebenfalls die drei Naturelemente auf sehr ästhetische Weise miteinander kombinierte. Im Rahmen dieses Symposiums kombinierten die Teilnehmenden nicht nur die verschiedenen Arbeitsmaterialien miteinander, sondern tauschten sich auch über ihre Kenntnisse und Erfahrungen aus. Wandergesellen und Bildhauer arbeiteten sehr produktiv zusammen und konnten voneinander lernen.

Die Bäckerin Lucia kochte in den anderthalb Wochen für alle Teilnehmer. Für die Vernissage baute sie eine eigene Skulptur aus selbstgebackenen Broten, die der Skulptur aus Steinen ähnelte, die die Bildhauer eine Woche vorher auf dem Fluss geformt hatten.

Die Vernissage der Skulpturenausstellung fand am 2. September statt. Ehrengast war Liviana Dan, Kuratorin und Kunstkritikerin, die sich sehr lobend über das Projekt, seine Idee und seine Umsetzung äußerte.

In einer konservativen Stadt wie Hermannstadt seien ihrer Meinung nach solche Projekte als Pendant zu den zahlreichen sich immer wiederholenden traditionellen Events sehr erwünscht. Liviana Dan zufolge sei der vom Astra Freilichtmuseum zur Verfügung gestellte Arbeitsplatz ideal, da er zur Kreativität einlade.

ci de cele mai multe ori împreună. Astfel Cristi, unul dintre sculptorii români, a realizat o combinație de elefant-octopus, pentru care a îmbinat piatra, lemnul și metalul. El spune că aceasta a fost intenția lui, de a îmbina cele trei materiale de lucru, ceea ce nu a mai făcut până în prezent. Ion a îmbinat piatra și metalul, realizând o „Legomă”, așa cum își numește el sculptura – o combinație între cubulețe de joc Lego și un broccoli. Cătălin a lucrat doar în lemn, rezultând o sculptură tradițională, căreia, arzând-o, a intenționat să-i dea o notă de vechi. Alți trei sculptori au lucrat doar în metal, experimentând cu materialul respectiv. Fabian, calfa tâmplar, a realizat o sculptură îmbinând lemnul și metalul, Thommy, fosta calfă lăcătuș, a lucrat în metal, iar Anna a combinat cele trei elemente. Anna este cea care a avut nevoie și de ultimul minut de lucru înainte de vernisaj, iar sculptura ei a fost una care a îmbinat, poate, cel mai estetic cele trei materiale folosite. Nu doar elementele au fost combinate, ci și cunoștințele participanților au fost transmise de la unul la altul. Colaborarea a fost fructuoasă, ajutorul reciproc.

Lucia, calfa brutar, a gătit pentru ei, iar pentru vernisaj a realizat ea însăși o „sculptură” din pâinile coapte de ea, sub forma pietrelor suprapuse, exact așa cum au făcut-o sculptorii cu o săptămână înainte pe râul Sadu cu pietre reale.

Vernisajul simpozionului a avut loc pe data de 2 septembrie 2018. Invitată de onoare a fost printre alții doamna Liviana Dan, curator și critic de artă, care a elogiat ideea și punerea în practică a acestui proiect. Ea a afirmat că acest gen de evenimente este extrem de bine venit și chiar dorit, reprezentând un pendant al evenimentelor tradiționale și repetitive propuse de un oraș auster și conservator precum Sibiu. În plus a afirmat că locul pus la dispoziție de muzeul Astra este ideal, te îndeamnă la creație și te inspiră.

De vorbă cu trei calfe călătoare

În vara lui 2018, pe la sfârșitul lunii iulie și începutul lui august au ajuns la Casa Calfelor pentru prima dată în

Im Gespräch mit drei Wandergesellen

Im Sommer 2018, Ende Juli, kamen Lucia, Anna und Fabian das erste Mal nach Hermannstadt. Sie wussten nicht, was auf sie zukommen würde, sie wussten nur wenig über das Sommerprojekt in Hermannstadt und über die berühmte Gesellenherberge, die 1.500 Kilometer entfernt von Deutschland liegt. Der Tischlergeselle Fabian, der seit zweieinhalb Jahren auf Wanderschaft ist, kam zusammen mit einem anderen Handwerksgelegen, mit dem er die Berge Siebenbürgens entdecken wollte, als Erster angereist. Nach der Wanderung verlängerte Fabian seinen Aufenthalt in Hermannstadt. Anna und Lucia kamen zu einem späteren Zeitpunkt in Rumänien an, da sie mit 13 anderen Wandergesellen nach Frankreich reisten, um dort die Compagnons abzuholen, mit denen sie nach Hermannstadt trampeten. Mit sieben Compagnons reisten die Gesellen von Annecy über die Schweiz, Liechtenstein, Deutschland (wo sie den Franzosen das Wandergesellenmuseum in Blankenburg zeigten), Tschechien und Ungarn nach Hermannstadt. Lucia gefällt diese Stadt, die Vieles anzubieten hat. Sie nahm an allen drei Projekten teil; ungehindert der Tatsache, dass sie bei ihrer Ankunft in Hermannstadt noch nichts Genaueres über die Schauwerkstatt und die Projekte wusste. Für Fabian besteht der wichtigste Teil der Schauwerkstatt darin, dass jeder Wandergeselle versteht, dass er selbstständig ist und sich selbst einsetzt, ohne etwas von den Anderen zu erwarten.

Die drei Wandergesellen, die Hermannstadt zuletzt verließen, wirkten sowohl bei der Schauwerkstatt als auch beim Bildhauersymposium mit – Anna zufolge dem „Sahnehäubchen“ auf der Torte. Am meisten gefiele ihnen am Sommerprojekt die Möglichkeit, zusammen mit französischen Compagnons arbeiten, Neues kennenlernen und Neues austesten zu können. So schmiedete z. B. die Tischlerin Anna, die seit über zwei Jahren auf der Walz ist, in Hermannstadt zum ersten Mal.

Den größten Eindruck bei allen drei Wandergesellen hat die Gesellenherberge hinterlassen; die Tatsache, dass es sie

călătoria lor Lucia, Anna și Fabian. Nu știau ce îi așteaptă, auziseră de proiectul de la Sibiu și de această renumită casă a calfelor aflată la aproximativ 1500 km de Germania. Fabian, tâmplarul aflat în călătorie de 2 ani jumătate, a ajuns primul dintre cei trei, alături de altă calfă cu care plănuise să descopere munții României. Ceea ce a și făcut. Doar că popasul din România s-a întins mai mult decât a crezut. Anna și Lucia au ajuns ceva mai târziu în România, dat fiind faptul că ele au plecat alături de alte 13 calfe în Franța, cu scopul de a se întâlni cu compagnon-ii cu care urmau să călătorească până la Sibiu. Au plecat apoi alături de cei 7 compagnoni din Annecy străbătând Elveția, Liechtenstein, Germania – unde le-au prezentat acestora muzeul calfelor călătorești din Blankenburg – Cehia și Ungaria. Punctul de finish l-a reprezentat Sibiu. Un oraș drăguț, care are multe de oferit, după cum afirmă Lucia, care a luat parte la toate cele trei proiecte de-ale Asociației Casa Calfelor Sibiu. Și asta cu toate că în momentul sosirii ei în Sibiu nu a înțeles nici care era scopul atelierelor de lucru și cu atât mai puțin al celorlalte proiecte. Fabian e de părere că ideea atelierelor este ca fiecare calfă să înțeleagă că este pe cont propriu aici și că important este ce faci tu însuși, fără a avea așteptări din partea celorlalți.

Cei trei au luat parte atât la atelierelor de lucru deschise, cât și la simpozionul de sculptură, care a reprezentat cireașa de pe tort, spune Anna. Ceea ce le-a plăcut la atelierelor de lucru cel mai mult a fost faptul că au avut ocazia să lucreze alături de compagnon-ii francezi, să învețe unii de la alții și să experimenteze lucruri noi. De exemplu Anna, calfa tâmplar aflată de peste doi ani în călătorie, a lucrat la forjă, alături de fierari.

Ceea ce i-a impresionat pe cei trei a fost faptul că există această casă a calfelor călătorești de atâția ani deja în Sibiu, mai ales dat fiind faptul că este singura din afara Germaniei care primește calfe aparținând tuturor asociațiilor.

În final au afirmat că s-ar întoarce cu drag la Sibiu, dar așa cum presupune călătoria lor, totul este spontan și deschis oricărei posibilități.

schon seit so vielen Jahren in Hermannstadt gibt und dass sie die einzige Herberge außerhalb Deutschlands ist, die für Wandergesellen und Compagnons aus allen Bruderschaften und Vereinigungen offen ist.

Bei der Verabschiedung erklärten Fabian, Lucia und Anna, dass auf einer Wanderschaft viel spontan und unvorhergesehen passieren, aber dass sie sehr gerne wieder nach Hermannstadt kommen würden.

Organisatoren und Unterstützer der Schauwerkstatt

Verein Gesellenherberge Hermannstadt

Der Verein wurde am 29. Juni 2007 gegründet, um die Zusammenarbeit zwischen den ausländischen Wandergesellen und den rumänischen Handwerkern zu ermöglichen. Zum Hauptziel setzte er sich die Wiederinstandsetzung und Erhaltung der Gesellenherberge. Bis heute ist sie die einzige Herberge in Südosteuropa und auch die einzige, die Reisende aus allen europäischen Vereinigungen aufnimmt und einen geeigneten Rahmen für eine erfolgreiche Zusammenarbeit schafft.

Deutsche Gesellschaft e. V.

Die Deutsche Gesellschaft e.V. mit Sitz in Berlin unterstützt die Schauwerkstatt seit ihrem Beginn im Jahr 2007. Dank der ideellen und finanziellen Unterstützung der Deutschen Gesellschaft e. V. ist dieses Projekt heute Teil der Kulturagenda der Stadt Hermannstadt. Der in Berlin ansässige Verein übernimmt jährlich einen Teil der Kosten des Gesamtprojektes.

Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt

Die Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt unterstützt die Gesellenherberge am längsten, sie hat den

Organizatori și susținători ai atelierelor

Asociația Casa Calfelor

Asociația s-a născut în data de 29 iunie 2007 din dorința de a menține contactul între calfele străine și meșteșugarii români, iar scopul principal a fost să restaureze și să întrețină Casa Calfelor din Sibiu. Chiar și astăzi, Casa Calfelor rămâne prima casa a calfelor care nu se află pe teritoriul german și care este deschisă pentru calfe din toate asociațiile, oferindu acestora șansa și mediul propice pentru a lucra împreună.

Societatea Deutsche Gesellschaft e.V

Societatea Deutsche Gesellschaft e.V susține atelierile de lucru ale meșteșugarilor încă de la prima ediție din 2007. Datorită suținerii morale și financiare oferite de Deutsche Gesellschaft, proiectul face astăzi parte din Agenda Culturală a Municipiului Sibiu. Deutsche Gesellschaft e.V Berlin acoperă într-o proporție însemnată costurile pentru masă, cazare, unelte și materiale de lucru. Prin intermediul acestei publicații, societatea promovează acest proiect unic în Europa de Sud-Est.

Parohia Evanghelică C.A. Sibiu

Cel mai vechi susținător al atelierelor desfășurate de calfele călătoare este Parohia Evanghelică C.A. Sibiu care încă din 2002 a pus la dispoziția meșteșugarilor, apartamentul din Turnul Scărilor. În anul 2007 a fost încheiat un contract de comodat pentru locuința. Foarte importante sunt comenzile venite din partea Parohiei Evanghelice C.A. Sibiu care ajută asociația Casa Calfelor să întrețină locuința pe care o utilizează.

reisenden Handwerkern schon 2002 das Haus an der Sargstiege zur Verfügung gestellt. Im Jahr 2007 wurde eine offizielle Nutzungsvereinbarung dafür abgeschlossen. Sehr wichtig für das Projekt sind die Arbeiten für die Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt.

Kreisrat Hermannstadt und die Stadt Hermannstadt

Jährlich unterstützen der Kreisrat Hermannstadt und die Stadt Hermannstadt dieses multikulturelle Projekt durch eine Finanzierung und durch den öffentlichen Raum, den sie für die Schauwerkstatt zur Verfügung stellen.

Consiliul Local Sibiu și Primăria Municipiului Sibiu

Consiliul Local Sibiu și Primăria Municipiului Sibiu susțin an de an atelierele calfelor călătoare, sprijinând proiectul financiar și prin asigurarea spațiului public necesar calfelor pentru desfășurarea atelierelor.

Herausgeber |
Publicat de:

Deutsche Gesellschaft e. V.
Eingetragener Verein zur
Förderung politischer, kul-
tureller und sozialer Bezie-
hungen in Europa |

Asociația Deutsche
Gesellschaft
Asociație înregistrată pentru
promovarea relațiilor politice,
culturale și sociale în Europa

Förderer und Partner |
Finantatori și parteneri

